

**Узагальнення причин скасування
Восьмим апеляційним адміністративним судом та
Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду
судових рішень Рівненського окружного адміністративного суду
за 2019 рік**

На виконання Плану роботи Рівненського окружного адміністративного суду на перше півріччя 2019 року проведено аналіз причин скасування Восьмим апеляційним адміністративним судом та Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду судових рішень Рівненського окружного адміністративного суду за 2019 рік.

Метою зазначеного узагальнення є виявлення тенденцій та характерних особливостей діяльності Рівненського окружного адміністративного суду, вивчення найбільш поширених помилок при застосуванні норм матеріального та процесуального права, що допускаються судьями при ухваленні судових рішень в адміністративних справах, аналіз причин скасування та зміни судових рішень у 2019 році, виявлення складних та спірних питань у судовій практиці й законодавстві, підготовка пропозицій для забезпечення правильного та однакового застосування судьями норм права у правозастосовній діяльності суду.

У 2019 році судьями Рівненського окружного адміністративного суду розглянуто 4937 адміністративні справи та матеріали. До Восьмого апеляційного адміністративного суду було подано 1721 апеляційних скарг на рішення та ухвали суду, з них: змінено - 28 рішень, скасовано - 213 рішень та 45 ухвал. За минулий 2018 рік судьями розглянуто 2245 адміністративних справ. До апеляційних інстанцій упродовж 2018 року подано - 1672 апеляційні скарги. Судьями апеляційної інстанції було змінено - 8 постанов, скасовано - 97 постанов та 23 ухвали.

Так, протягом 2019 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду було надіслано 241 адміністративну справу. Касаційною інстанцією було змінено 8 судових рішень Рівненського окружного адміністративного суду та скасовано 64 рішення, з них: 58 рішень та 6 ухвал. В порівнянні з 2018 роком до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надіслано 272 адміністративні справи, з яких змінено 3 судові рішення, скасовано 37 судових рішень, з них: 35 постанов та 2 ухвали.

**Причини скасування
Восьмим апеляційним адміністративним судом
та Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду
судових рішень Рівненського окружного адміністративного суду
у 2019 році**

За 2019 рік до Восьмого апеляційного адміністративного суду було направлено 1721 апеляційних скарг на судові рішення Рівненського окружного адміністративного суду. Апеляційною інстанцією змінено 23 рішення та скасовано 213 рішень, з них:

- скасовано частково - 46,
  - закрито провадження по справі - 17,
  - залишено без розгляду – 5,
  - прийнято нове рішення – 160,
- також судом апеляційної інстанції скасовано 45 ухвал.

**Показники скасованих
Восьмим апеляційним адміністративним судом
постанов та ухвал суддів Рівненського окружного адміністративного суду:**

Суддя	розглянуто справ	змінено постанов	всього скасовано постанов та ухвал	скасовано постанов				скасовано ухвал
				частково	прийнято нову	закрито провадження	без розгляду	
Борискін С.А.	327	0	11	1	8	2	0	0
Гломб Ю.О.	***	***	***	***	***	***	***	***
Гудима Н.С.	***	***	***	***	***	***	***	***
Дорошенко Н.О.	507	1	18	3	11	0	1	4
Друзенко Н.В.	608	0	39	8	19	2	2	6
Дудар О.М.	344	1	11	1	7	0	0	3
Жуковська Л.А.	235	3	7	2	3	0	0	4
Зозуля Д.П.	518	2	20	4	14	0	0	2
Комшелюк Т.О.	586	2	39	4	25	2	1	7
Махаринець Д.Є.	470	6	40	10	21	4	1	7
Недашківська К.М.	548	3	34	7	22	2	0	5
Нор У.М.	167	0	3	0	2	0	0	1
Сало А.Б.	***	***	***	***	***	***	***	***
Щербаков В.В.	627	5	44	6	28	5	0	6
Всього	4937	23	266	46	160	17	5	45
				228				

Зазначені вище показники скасованих постанов та ухвал зазначено без врахування визнаних не чинними та скасованих у зв'язку з відкликанням позовної заяви на стадії апеляційного розгляду, оскільки такі підстави для скасування не свідчать про порушення судом першої інстанції норм матеріального і процесуального права.

В першу чергу, слід звернути увагу на якість судових рішень, викладених у формі ухвал. При цьому, варто зазначити, що переважна більшість таких ухвал - це ухвали, які перешкоджають подальшому руху справи.

З усіх 45 скасованих ухвал:

2 – ухвали про зупинення провадження на підставі п.3 ч.1 ст. 236 КАС України, об'єктивної неможливості розгляду цієї справи до вирішення іншої справи, що розглядається в порядку конституційного провадження, адміністративного, цивільного, господарського чи кримінального судочинства, - до набрання законної сили судовим рішенням в іншій справі

2 – ухвали про зупинення провадження на підставі ч.4 ст.236 КАС України, звернення сторін з клопотанням про надання їм часу для примирення - до закінчення строку, про який сторони заявили у клопотанні;

2 – ухвали про зупинення провадження на підставі п.5 ч.2 ст.236 КАС України, суд має право зупинити провадження у справі в разі перегляду судового рішення у подібних правовідносинах (в іншій справі) в касаційному порядку палатою, об'єднаною палатою, Великою Палатою Верховного Суду - до набрання законної сили судовим рішенням касаційної інстанції.

2 – ухвали про скасування забезпечення позову ч.1 ст.157 КАС України, суд може скасувати заходи забезпечення позову з власної ініціативи або за вмотивованим клопотанням учасника справи.

6 – ухвал про забезпечення позову ч.2 ст.151 КАС України, суд може застосувати кілька заходів забезпечення позову, заходи забезпечення позову мають бути спів розмірним із заявленими позивачем вимогами.

3 – ухвали про залишення позовної заяви без розгляду ч.1 п.8 ст.240 КАС України, з підстав, визначених ч.3 та ч.4 ст.123 КАС України.

2 – ухвали про відмову у відкритті провадження у справі п.2 ч.1 ст.170 КАС України, суддя відмовляє у відкритті провадження в адміністративній справі, якщо у спорі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав є такі, що набрали законної сили, рішення або постанова суду, ухвала про закриття провадження в адміністративній справі.

11 – ухвал про відмову у відкритті провадження у справі п.1 ч.1 ст.170 КАС України суддя відмовляє у відкритті провадження в адміністративній справі, якщо позов не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства.

1 – ухвала про повернення позовної заяви на підставі п.6 ч.4 ст.169 КАС України позовна заява повертається позивачеві, якщо порушено правила об'єднання позовних вимог (крім випадків, в яких є підстави для застосування положень ст.172 цього Кодексу).

3 – ухвали про повернення позовної заяви заявнику п.7 ч.1 ст.167 КАС України, якщо заяву (клопотання, заперечення) подано без додержання вимог частини першої цієї статті і ці недоліки не дають можливості її розглянути, або якщо вона є очевидно безпідставною та необґрунтованою, суд повертає таку заяву (клопотання, заперечення) заявнику без розгляду.

1 – ухвала про закриття провадження у справі п.1 ч.1 ст.238 КАС України, суд закриває провадження у справі, якщо справу не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства.

3 – ухвали про закриття провадження у справі п.4 ч.1 ст.238 КАС України суд закриває провадження у справі якщо є такі, що набрали законної сили, постанова чи ухвала суду про закриття провадження у справі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав.

1 – ухвала про закриття провадження у справі п.8 ч.1 ст.238 КАС України суд закриває провадження у справі щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо оскаржувані порушення були виправлені суб'єктом владних повноважень і при цьому відсутні підстави вважати, що повне відновлення законних прав та інтересів позивача неможливе без визнання рішень, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправними після такого виправлення.

1 – ухвала про закриття провадження у справі п.3 ч.1 ст.238 КАС України суд закриває провадження у справі якщо сторони досягли примирення.

1 – ухвала про встановлення способу та порядку виконання судового рішення на підставі ст.378 КАС України

3 – ухвали про накладення штрафу на керівника в порядку ст.383 КАС України;

1 – ухвала про передачу справи до Верховного Суду п.2 ч.1 ст.29 України, суд передає адміністративну справу на розгляд іншого адміністративного суду, якщо при відкритті провадження у справі суд встановить, що справа належить до територіальної юрисдикції (підсудності) іншого суду.

На розгляді у Рівненському окружному адміністративному суді перебувала справа №460/2555/19 за позовом Хомич Любові Андріївни до Головного управління Пенсійного фонду України в Рівненській області та просила суд визнати протиправними дії щодо відмови їй у виплаті недоотриманої пенсії згідно з постановою Зарічненського районного суду від 16.12.2009 у справі №2а-2420/2009 за період з 15 липня 2011 року по 22 липня 2011 року та з 01 січня 2014 року по 02 серпня 2014 року та зобов'язати провести перерахунок та виплату недоотриманої пенсії згідно з постановою Зарічненського районного суду від 16.12.2009. Розглядаючи заяву позивача, судом встановлено, що на розгляді Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду перебуває адміністративна

справа №510/1286/16-а (адміністративне провадження К/9901/20882/18). Предметом розгляду зазначеної справи, є питання щодо подачі позовної заяви з пропуском шестимісячного строку звернення до суду, встановленого частиною першою статті 99 КАС України. Суд враховує, що станом на дату вирішення питання про зупинення провадження у справі, в Єдиному державному реєстрі судових рішень відсутні відомості щодо результатів розгляду Великою Палатою Верховного Суду адміністративної справи №510/1286/16-а, а тому за таких обставин суд вважає наявними підстави для зупинення провадження у справі №460/2555/19 до набрання законної сили судовим рішенням Великої Палати Верховного Суду у справі №510/1286/16-а. Із таким судовим рішенням не погодився позивач та подав апеляційну скаргу, у якій, посилаючись на порушення судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права, просить скасувати ухвалу та направити справу для продовження розгляду. Розглядаючи апеляційну скаргу колегія суддів звернула увагу, що предметом спору, що розглядається, є визнання протиправними дій та зобов'язання пенсійного органу провести перерахунок та виплату позивачу недоотриманої пенсії згідно з постановою Зарічненського районного суду Рівненської області від 16.12.2009 у справі № 2а-2420/2009. Тобто, позивач оскаржує дії (бездіяльність) відповідача щодо виконання судового рішення про перерахунок пенсії. Предметом спору у справі №460/2555/19 (яка переглядається Верховним Судом) є визнання неправомірними дій управління ПФУ щодо неврахування для обчислення пенсії сум індексації заробітної плати, матеріальної допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, премій до державних, професійних та ювілейних свят та інших виплат; зобов'язання управління ПФУ здійснити перерахунок пенсії як державному службовцю з дати її призначення - 17 липня 2009 року на виконання ст.37 Закону України від 16 грудня 1993 року №3723-ХІІ «Про державну службу», з урахуванням середньомісячної суми індексації заробітної плати, матеріальної допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, премій до державних, професійних та ювілейних свят та інших виплат за 24 календарних місяця. Отже, в даному випадку, суд першої інстанції дійшов неправильного висновку про подібність спірних правовідносин, оскільки у зазначених справах різний об'єкт та предмет правового регулювання, а також умови застосування правових норм. Тому колегія суддів апеляційної інстанції вважала, що з огляду на характер та зміст заявлених вимог суд вважає, що відсутні підстави для зупинення провадження у справі. За наведених обставин, оскільки судом першої інстанції порушено норми процесуального права, що призвело до неправильного вирішення питання щодо зупинення провадження у справі, що відповідно до повноважень суду апеляційної інстанції, наданих статтею 320 Кодексу адміністративного судочинства України, є підставою для скасування оскаржуваної ухвали та направлення справи до суду першої інстанції для продовження розгляду.

Ще прикладом скасування судом апеляційної інстанції ухвали суду першої інстанції є справа №857/11796/19 за позовом Власюка Михайла Михайловича до Гощанської селищної ради Гощанського району Рівненської області про визнання відмови протиправною. Ухвалою Рівненського окружного адміністративного суду від 25 червня 2019 року, заяву Власюка Михайла Михайловича та Гощанської селищної ради про примирення сторін - задоволено. Встановлено, що ухвалою Рівненського окружного адміністративного суду від 25 червня 2019 року заяву Власюка М.М. та Гощанської селищної ради про примирення сторін – задоволено, затверджено умови примирення сторін та закрито провадження в адміністративній справі, у зв'язку з примиренням сторін. Не погоджуючись з вказаною ухвалою, Власюк Юрій Михайлович подав апеляційну скаргу, в якій, посилаючись на порушення судом першої інстанції норм процесуального права, просить зазначене судове рішення скасувати та ухвалити нове про направлення справи на продовження розгляду до суду першої інстанції. Колегія суддів вважає оскаржувану ухвалу такою, що підлягає скасуванню, виходячи з наступного. При дослідженні умов примирення сторін, судом апеляційної інстанції встановлено, що сторонами погоджено, зокрема: Гощанська селищна

рада зобов'язується скасувати рішення №209 від 31.05.2016 «Про дозвіл на виготовлення документації із землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для ведення особистого селянського господарства в смт. Гоща гр. Власюку Ю.М.» та зобов'язується запропонувати гр. Власюку Ю.М., звернутись до селищної ради з заявою про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність площею 0,05 га по вул. Оселя 65 в смт. Гоща, сторони гарантують, що на момент підписання цієї заяви про примирення сторін, спірна земельна ділянка площею 0,10 га по вул. Оселя 65, смт. Гоща, нікому не відчужена, не передана у заставу, не перебуває під податковою заставою, не є предметом заповіту, ніяких прав третіх осіб на зазначену земельну ділянку - не має. Однак, слід зазначити, що згідно з рішенням виконавчого комітету Гощанської селищної ради №103/1 від 29.07.1998 «Про передачу у приватну власність земельних ділянок» його батьку, Власюку М.О., була передана безплатно у приватну власність земельна ділянка для будівництва і обслуговування житлових будинків площею 0,25 га по вул. Чапаєва (Оселя) 65 в смт. Гоща Власюк Михайло Опанасович, помер 10.06.2010. На момент смерті Власюк Ю. М. проживав з спадкодавцем Власюком М. О. в смт. Гоща, вул. Оселя (Чапаєва), 65. На підставі рішення селищної ради №275 від 12.08.2016 апелянтом було оформлено право власності на земельну ділянку для будівництва і обслуговування житлових будинків площею 0,15 га по вул. Оселя 65 в смт. Гоща,. Іншу частину земельної ділянки площею 0,10 га не було оформлено у зв'язку з відмовою Власюк М. М. підписувати «Акт прийомки - передачі межових знаків на зберігання» Відтак, враховуючи дані обставини справи, затверджені умов примирення сторін, порушують право апелянта на земельну ділянку площею 0,10 га по вул. Оселя (Чапаєва), 65 в смт. Гоща. Також, при розгляді справи порушено вимоги ч.1 ст.50 КАС України, відповідно до якої, якщо в результаті ухвалення судового рішення сторона може набути право стосовно третьої особи або третя особа може пред'явити вимоги до сторони, така сторона зобов'язана сповістити цю особу про відкриття провадження у справі і подати до суду заяву про залучення її до участі у справі як третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору. До такої заяви повинні бути додані докази про направлення її копії особі, про залучення якої як третьої особи подана заява. Всупереч зазначеній законодавчій нормі, апелянта не було повідомлено про відкриття провадження у справі № 460/736/19 та не залучено до участі у справі, а про наявність ухвали Рівненського окружного адміністративного суду від 25.06.2019, справа №460/736/19 апелянт дізнався лише 27.09.2019 з листа Гощанської селищної ради вих. №02-29/1271 від 26.09.2019. З огляду на встановленні обставини справи та процесуальні норми, колегія суддів приходить до висновку, що заява Власюка М.М. та Гощанської селищної ради про примирення сторін не підлягає задоволенню, на підставі п.1 ч.6 ст.190 КАС України, оскільки умови примирення порушують права та охоронювані законом інтереси іншої особи.

Також прикладом скасування ухвали Рівненського окружного адміністративного суду колегією суддів апеляційної інстанції є справа №460/642/19 Семенюк І.В. звернулася до Рівненського окружного адміністративного суду з адміністративним позовом, в якому просила визнати протиправними та скасувати постанову по справі про адміністративне правопорушення Управління Державної архітектурно-будівельної інспекції у Рівненській області (далі – УДАБІ) від 11 березня 2019 року №17-ф та припис УДАБІ про усунення порушення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил від 26 лютого 2019 року №11. Ухвалою судді Рівненського окружного адміністративного суду від 25 березня 2019 року позовну заяву у справі №460/642/19 повернуто позивачу на підставі п.6 ч.4 ст.169 КАС України. Таким чином, у поданій до суду позовній заяві об'єднані позовні вимоги, які підсудні різним адміністративним судам. Як слідує з позовної заяви, Семенюк І.В. просить суд визнати протиправними та скасувати постанову УДАБІ по справі про адміністративне правопорушення від 11 березня 2019 року №17-ф та припис УДАБІ про усунення порушення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил від 26 лютого 2019 року

№11, які заявлені до одного відповідача та пов'язані між собою підставою виникнення. Разом із тим, ч.3 ст.21 КАС України встановлено, що якщо справа щодо однієї з вимог підсудна окружному адміністративному суду, а щодо іншої вимоги (вимог) - місцевому загальному суду як адміністративному суду, таку справу розглядає окружний адміністративний суд. На думку апеляційного суду, вказані приписи процесуального закону не були враховані суддею Рівненського окружного адміністративного суду при винесенні оскаржуваної ухвали від 25 березня 2019 року про повернення позовної заяви Семенюк І.В. Підсумовуючи наведене, апеляційний суд дійшов висновку про неправильне застосування суддею Рівненського окружного адміністративного суду норм процесуального права при вирішенні питання про повернення позовної заяви Семенюк І.В. та необхідність скасування оскаржуваної ухвали із передачею справи до цього ж суду для продовження її розгляду зі стадії відкриття провадження у справі.

Так, ухвалою суду першої інстанції відмовлено у відкритті провадження в адміністративній справі №460/477/19 на підставі п.2 ч.1 ст.70 КАС України, суд першої інстанції виходив з того, що 14.03.2013 Гоцанським районним судом Рівненської області винесено постанову у справі №1703/1752/2012, відповідно до якої в адміністративному позові Лашти Лариси Феодосіївни до Горбаківської сільської ради Гоцанського району Рівненської області, треті особи, що не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору - Томахівська ЗОШ І-ІІІ ступеня Гоцанського району, районний відділ освіти Гоцанської районної державної адміністрації, управління Держземагенства в Гоцанському районі, про визнання нечинним та скасування рішення Горбаківської сільської ради №438 від 18.07.2012, №533 від 10.10.2012, №261 від 08.12.2011 та рішення №558 від 12.11.2012 "Про внесення змін до рішення сесії від 18.07.2011 щодо вилучення п.п. 1,2 з рішення №131 від 18.07.2011 "Про надання дозволу на приватизацію квартири в с. Томахів Гоцанського району по вул. Центральній, 4а" відмовлено повністю. Проте, на думку колегії суддів, такі висновки суду першої інстанції не відповідають нормам процесуального права і є помилковими з огляду на таке: судом встановлено, що у цій справі позивачем є Лашта Руслана Віталіївна, а у справі №1703/1752/2012 позивачем була Лашта Лариса Феодосіївна, отже позивачі у зазначених справах різні. Крім того, Лашта Руслана Віталіївна не брала участі в розгляді адміністративної справи №1703/1752/2012. Предметом позову у цій справі є визнання протиправним та скасування рішення за №558 від 12.11.2012 «Про внесення змін до рішення сесії від 18.07.2011 №131 «Про надання дозволу на приватизацію квартири в с. Томахів Гоцанського району по вул. Центральній, 4а». Предметом позову у справі №1703/1752/2012 було визнання нечинним і скасування рішення Горбаківської сільської ради №438 від 18.07.2012, №533 від 10.10.2012, №261 від 08.12.2011 та рішення Горбаківської сільської ради №558 від 12.11.2012 року "Про внесення змін до рішення сесії від 18.07.2011 щодо вилучення п.п.1,2 з рішення №131 від 18.07.2011 "Про надання дозволу на приватизацію квартири в с. Томахів Гоцанського району по вул. Центральній, 4а". З наведеного видно, що предмет позову в справі №1703/1752/2012 був більш ширшим та, зокрема, включав предмет позову, який заявлений у цій справі щодо скасування рішення №558 від 12.11.2012 «Про внесення змін до рішення сесії від 18.07.2011 №131 «Про надання дозволу на приватизацію квартири в с. Томахів Гоцанського району по вул. Центральній, 4а». З наведеного видно, що спори хоч і мають однаковий предмет, проте повністю не збігаються, оскільки мають різних учасників процесу та обставинами, що обґрунтовують звернення до суду, а тому такі не можна вважати тотожними. Колегія суддів дійшла висновку, що суд першої інстанції, відмовляючи у відкритті провадження в адміністративній справі, виходив лише з самого факту існування рішення суду у справі №1703/1752/2012, позивачем в якій була інша особа ніж в цьому спорі, а також не дослідив підстав позову у цих справах.

Ухвалою Рівненського окружного адміністративного суду від 07 листопада 2018 року відмовлено у відкритті провадження в адміністративній справі №857/63/19. Постановляючи оскаржувану ухвалу, суд першої інстанції виходив з того, що позовні вимоги позивача не

підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства, а мають бути розглянуті за правилами КПК. Однак, суд апеляційної інстанції з такими висновками судді не погодився вважаючи, що спір у даній справі є публічно-правовим та належить до юрисдикції адміністративних судів. Оскільки відповідно до пункту 13-1 частини другої статті 537 КПК (в редакції, чинній на час звернення до суду з позовом) під час виконання вироків суд, визначений частиною другою статті 539 цього Кодексу, має право вирішувати зокрема питання про оскарження інших рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи виконання покарань. Із змісту позовної заяви видно, що позивач оскаржує дії Слідчого ізолятора щодо винесення відносно нього постанови, якою його притягнуто до дисциплінарної відповідальності шляхом оголошення попередження та про скасування постанови. У зв'язку з цим ухвалу суду першої інстанції від 07.11.2018 скасовано та направлено справу до суду першої інстанції для продовження розгляду.

Ще прикладом скасування судом апеляційної інстанції ухвали суду першої інстанції від 24 жовтня 2018 року по справі №1740/2432/18 за позовом Галанджовського Ярослава Петровича до Державної установи "Городищенська виправна колонія (№96)" надалі (виправна колонія №96) у якому просить суд визнати протиправною бездіяльність Державної установи "Городищенська виправна колонія (№96)" щодо не забезпечення належних житлових, побутових санітарно-гігієнічних умов утримання засудженого Галанджовського Я.П. у відповідності до вимог чинного законодавства, яке визначає умови відбуття покарання засуджених до довічного позбавлення волі. Розглядаючи справу, суд помилково вирішив що даний спір не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства та відмовив у відкритті провадження у справі. Позивачем подано апеляційну скаргу на ухвалу Рівненського окружного адміністративного суду від 24 жовтня 2018 року. Розглянувши апеляційну скаргу, колегія суддів вважає, що висновки суду першої інстанції невірними, такими, що суперечать нормам процесуального права з огляду на наступне. Відповідно до п.1 ч.1 ст. 170 КАС України, суддя відмовляє у відкритті провадження в адміністративній справі, якщо позов не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства. Відповідно до п.13.1 ч.1 ст.537 КПК України, під час виконання вироків суд, визначений ч.2 ст.539 цього Кодексу, має право вирішувати зокрема питання про оскарження інших рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи виконання покарань. Із позовної заяв слідує, що позивач просить визнати протиправною бездіяльність та зобов'язати відповідача привести житлові, побутові, санітарно-гігієнічні умови утримання засудженого Галанджовського Я.П. у відповідність до норм чинного законодавства. Відповідно до ч.9 ст.539 КПК України, розгляд справ щодо питань, визначених у пункті 13-1 ч.1 ст.537 цього Кодексу, здійснюється в порядку адміністративного судочинства. Таким чином, апеляційний суд приходять до висновку, що даний спір підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства. Відповідно до ч.2 ст.20 КАС України, окружним адміністративним судам підсудні всі адміністративні справи, крім визначених частиною першою цієї статті. Таким чином, оскільки ч.1 ст.20 КАС України визначено конкретний перелік справ, предметна підсудність яких відноситься до місцевих судів як адміністративних судів, то відповідно окружним адміністративним судам підсудні усі інші справи. З урахуванням вище наведених обставин, норм матеріального та процесуального права, апеляційний суд погоджується із доводами апелянта, та вважає, що даний спір підлягає розгляду за правилами адміністративного судочинства та підсудний окружному адміністративному суду. Апеляційну скаргу Галанджовського Ярослава Петровича задовольнити. Ухвалу Рівненського окружного адміністративного суду від 24 жовтня 2018 року у справі №1740/2432/18 скасовано та направлено справу для продовження розгляду до суду першої інстанції.

Системний аналіз підстав скасування та часткового скасування судом апеляційної інстанції постанов суду першої інстанції з прийняттям протилежного рішення чи зміни, свідчить, що перше місце серед таких займає різна оцінка судом апеляційної інстанції та

судом першої інстанції доказів у справі, друге місце - порушення норм матеріального права, а саме невірне розуміння та/або застосування судом відповідних норм, і третє – порушення норм процесуального права.

Так, колегією суддів апеляційної інстанції в 2019 року було змінено 28 постанови суддів Рівненського окружного адміністративного, що значно більше ніж за попередній період.

Підставою для зміни апеляційною інстанцією постанови суду першої інстанції справа №460/2742/18 слугувало те, що колегія суддів суду апеляційної інстанції зазначає, що правова конструкція цієї норми, як і норми частини другої статті 9 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" №2262-ХІІ від 09.04.1992, вказує, що одноразова грошова допомога в розмірі 25 відсотків місячного грошового забезпечення виплачується або при звільненні за власним бажанням, або через сімейні обставини або з інших поважних причин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, а не лише при такому звільненні, яке безпосередньо пов'язане із сімейними обставинами або поважними причинами, як зазначив суд першої інстанції. Відтак, відмова у виплаті одноразової грошової допомоги при звільненні, передбаченої частиною другою статті 9 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" №2262-ХІІ від 09.04.1992 та абзацом четвертим пункту 10 постанови Кабінету Міністрів України "Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейським та членам їхніх сімей" №393 від 17.07.1992 з причин того, що звільнення позивача не пов'язане з сімейними обставинами або іншими поважними причинами не допускається. При цьому, колегія суддів врахувала, що не може бути скасоване правильне по суті і справедливе рішення суду з одних лише формальних міркувань. За таких обставин, колегія суддів вважає, що рішення суду першої інстанції слід змінити в частині мотивів відмови в задоволенні адміністративного позову.

Прикладом часткового скасування рішення Рівненського окружного адміністративного суду є справа №460/2982/18 так у листопаді 2018 року позивач Чумак С.М. звернувся до суд з позовом до Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Рівненській області в якому, з врахуванням уточнення позовних вимог, просив стягнути одноразову грошову допомогу при звільненні в сумі 150311 грн., стягнути з відповідача на користь позивача грошові кошти за час затримки розрахунку виплати одноразової грошової допомоги при звільненні за період з 20.11.2017 року по 01.11.2018 року в сумі 117682,35 грн., стягнути з відповідача на користь позивача судові витрати по справі: 1176,82 грн. судового збору та 1800 грн. витрат на правничу допомогу адвоката. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 27 лютого 2019 року позов задоволено повністю. Суд першої інстанції задовольняючи позовні вимоги в частині стягнення з відповідача середнього заробітку за час затримки по виплаті одноразової грошової допомоги при звільненні, виходив з того, що підставою для виплати звільненому працівнику середнього заробітку за час затримки виплати одноразової грошової допомоги при звільненні за період з 20.11.2017 по 01.11.2018 є вимоги статей 116, 117 КЗпП України. Суд апеляційної інстанції вважає помилковими такі висновки суду першої інстанції. Таким чином, колегія суддів приходить до висновку, що оскільки належна позивачу одноразова грошова допомога при звільненні не входить до складу належних працівникові від підприємства, установи, організації сум, що згідно ст.116 КЗпП України виплачуються в день звільнення, тому у відповідача відсутній обов'язок щодо виплати позивачу середнього заробітку на підставі статті 117 КЗпП України, як компенсації за час затримки виплати одноразової грошової допомоги при звільненні. Отже, являються помилковими висновки суду першої інстанції про те, що передбачені законодавством про

працю вимоги статті 117 КЗпП України поширюються на ситуацію затримки виплати одноразової грошової допомоги при звільненні осіб рядового і начальницького складу зі служби цивільного захисту. Таким чином, враховуючи наведені вище норми законодавства та фактичні обставини справи, суд апеляційної інстанції приходиться до висновку про безпідставність позовної вимоги про стягнення з відповідача на користь позивача грошових коштів за час затримки розрахунку виплати одноразової грошової допомоги при звільненні за період з 20.11.2017 року по 01.11.2018 року в сумі 117682,35 грн. Отже, в цій частині суд першої інстанції допустив неправильне застосування норм матеріального права, а тому оскаржене рішення суду від 27.02.2019 року у відповідній частині, тобто щодо задоволення позовної вимоги про стягнення з Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Рівненській області на користь Чумака С.М. за час затримки розрахунку виплати одноразової грошової допомоги при звільненні за період з 20.11.2017 по 01.11.2018 в сумі 117682,35 грн., – слід скасувати та прийняти в цій частині нову постанову, якою відмовити у задоволенні цієї позовної вимоги.

Прикладом зміни судового рішення судом апеляційної інстанції слугує справа №857/2933/19. Так до Рівненського окружного адміністративного суду звернувся Іванюк В. І. до Головного управління Пенсійного фонду України в Рівненській області, в якому просив визнати дії відповідача щодо відмови у нарахуванні йому компенсації втрати частини доходів (пенсії) протиправними; стягнути з відповідача компенсацію втрати частини доходів (пенсії) за період з 01.01.2016 року по 02.11.2018 в розмірі 18161, 75 грн. Рішенням суду першої інстанції від 14.01.2019 позов задоволено. При розгляді апеляційної скарги колегія суддів вказала, що судом першої інстанції встановлено та підтверджено матеріалами справи, що Іванюк В. І. є пенсіонером органів внутрішніх справ України, перебуває на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Рівненській області та отримує пенсію за вислугу років відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». Задовольняючи позов, суд першої інстанції керувався тим, що право позивача на виплату компенсації втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків виплати пенсії за період з 01.01.2016 по 02.02.2018 є порушеним, у зв'язку з чим зазначена позивачем сума компенсації підлягає стягненню з відповідача. Колегія суддів частково не погодилася з таким висновком суду першої інстанції. Як підтверджується матеріалами справи, на виконання судового рішення відповідачем 18.03.2018 здійснено перерахунок пенсії позивача та виплачено останньому у квітні 2018 року різницю в пенсії за рішенням суду за період з 01.01.2018 по 31.04.2018 року у розмірі 9162,68 грн. а різницю в пенсії за період з 01.01.2016 по 31.12.2017 було нараховано у сумі 52067,76 грн. однак не виплачено з посиланням на норми постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №103 «Про перерахунок пенсії особам, які звільнені з військової служби, та деяких інших категорій осіб». Вищенаведене свідчить, що несвоєчасне нарахування сум відбулось з вини органу, що призначає і виплачує пенсію. Таким чином, оскільки відповідач за період з 01.01.2016 не здійснив належні позивачу нарахування та виплату суми пенсії, колегія суддів погоджується з висновком суду першої інстанції про наявність підстав для компенсації втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати за період 01.01.2016 по 02.11.2018 року. Колегія суддів зазначила, що позовна вимога щодо стягнення конкретних сум спірних виплат, а саме компенсації у сумі 18161,75 грн., задоволенню не підлягає, оскільки приписи частини другої ст.46 Закону №1058-IV застосовуються з урахуванням норм ст.3 Закону України «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушення термінів їх виплати», згідно з якою сума компенсації обчислюється шляхом множення суми нарахованого, але не виплаченого громадянину доходу за відповідний місяць (після утримання податків і обов'язкових платежів), на індекс інфляції в період невиплати доходу (інфляція місяця, за який виплачується дохід, до уваги не береться), а тому захист такого порушеного права полягає у зобов'язанні відповідача вчинити кореспондуючі цьому праву дії. Наведене вище, на думку колегії суддів, відповідно до положень частини першої

ст.317 КАС України є підставою для зміни оскарженого рішення суду першої інстанції. За наведених обставин колегія суддів приходить до висновку, що судом першої інстанції неправильно застосовано норми матеріального права та порушено норми процесуального права, що відповідно до п.4 ч.1 ст.317 КАС України є підставою для зміни оскарженого рішення.

Також прикладом зміни рішення Рівненського окружного адміністративного суду є справа №1740/2299/18. Новак С.О. звернувся з позовом, до Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України яким просив визнати протиправною бездіяльність начальника Відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України Клименко Р.В. під час здійснення контролю за рішеннями, діями головного державного виконавця Кравчук А.С. під час здійснення примусового виконання постанови Рівненського окружного адміністративного суду від 11.05.2017. Так рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 17 січня 2019 року адміністративний позов задоволено повністю. Ухвалюючи рішення про задоволення позову, суд першої інстанції виходив з того, що постанова про закінчення виконавчого провадження є передчасною, оскільки матеріалами виконавчого провадження не підтверджуються обставини щодо виконання судового рішення. Водночас, суд дійшов висновку про порушення державним виконавцем вимог ч.5 ст.2 ч.1 ст.63 Закону України №1404-VIII, щодо несвоєчасного відкриття виконавчого провадження, неналежного здійснення виконавчих дій та не здійснення дії щодо перевірки виконання судового рішення. Також, судом встановлено обставини щодо протиправної бездіяльності начальником Відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України Клименко Р.В. яка виразилась у не вжитті заходів контролю за додержанням законодавства про виконавче провадження щодо усунення порушень з боку головного державного виконавця Кравчук А.С. Таким чином, апеляційний суд погоджується з висновком суду першої інстанції, що позовні вимоги є обґрунтованими та підлягають задоволенню, однак з мотивів викладених судом апеляційної інстанції. Натомість доводи апеляційної скарги, не спростовують обставин щодо правомірності прийнятого судом рішення про наявність підстав для задоволення позову. А тому колегія суддів апеляційної інстанції вирішила змінити рішення в частині мотивів, викладених судом першої інстанції.

Аналогічно колегією суддів апеляційної інстанції змінено постанову суду першої інстанції у справі №1740/2399/18. Чайченко С. М. звернувся в суд з позовом до Рівненського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Рівненської області, в якому просив визнати протиправними дії відповідача щодо незаконного зменшення відсотків пенсійного забезпечення з 01 липня 2012 року відповідно до Закону України "Про прокуратуру" від 05 листопада 1991 року №1789-XII із наступними змінами від 12 липня 2001 №2663-III з 71% до 52% та зобов'язати відповідача провести нарахування йому пенсії відповідно до Закону України "Про прокуратуру" від 05.11.1991 №1789-XII з 01 липня 2012 року в подальшому з розрахунку 71% від суми середньомісячної заробітної плати за аналогічною посадою працівника прокуратури на сьогоднішній день. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 13 грудня 2018 року позов задоволено частково. Задовольняючи частково позов, суд першої інстанції виходив з того, що відповідач фактично звузив зміст та обсяг існуючих прав і свобод Чайченка С.М. на обчислення відсоткового розміру його пенсії з урахуванням 11% за 11 років понад нормативний загальний стажу понад 25 років, що свідчить про протиправність зменшення

розміру його пенсії при її перерахунку з 01 липня 2012 року на 11% за 11 років стажу роботи понад встановлену Законом норму 25 років, позовні вимоги в цій частині є підставними та підлягають задоволенню. Разом з тим, на дату призначення позивачу пенсії та наступних перерахунків, відсутні підстави для врахування до прокурорського стажу Чайченка С. М. періоду його роботи на посаді державного службовця з вищою юридичною освітою з 29 червня 1983 року по 05 квітня 1985 року та визначення відсоткового розміру пенсійної виплати з урахуванням вказаного періоду, оскільки на час призначення такої пенсії цей період не належав до прокурорського стажу, тому позовні вимоги в цій частині не підлягають задоволенню. Належним способом захисту порушеного права позивача є зобов'язання відповідача провести перерахунок та виплату пенсії Чайченку С.М. відповідно до ст.50-1 Закону України "Про прокуратуру" від 05 листопада 1991 року №1789-ХІІ, починаючи з 17 березня 2018 року і в подальшому, виходячи з розрахунку 63% заробітної плати за документами пенсійної справи. Крім того, колегія суддів звертає увагу на те, що суд першої інстанції помилково зазначив, що перерахунок та виплату пенсії позивачу необхідно здійснити і в подальшому, проте судовому захисту підлягають лише порушені права, свободи та інтереси, а не можливість їх порушення в майбутньому. Враховуючи усе вищенаведене, колегія суддів вважає, що суд першої інстанції правильно і повно встановив обставини справи, правильно застосував норми матеріального права, разом з тим, порушив норми процесуального права, а тому відповідно до вимог ч.1 п.1 ст.317 КАС України апеляційну скаргу необхідно задовольнити частково, а оскаржувану рішення в частині змінити.

Також колегією суддів апеляційної інстанції скасовано частково 24 судових рішень суддів Рівненського окружного адміністративного суду.

Прикладом часткового скасування рішення слугує справа № 857/3073/18, так ПП-фірма «Торгбуд-Сервіс» 28.07.2018 звернулося в суд із адміністративним позовом до Головного управління Державної фіскальної служби у Рівненській області, в якому просило визнати протиправним та скасувати рішення комісії Головного управління ДФС у Рівненській області від 21.06.2018 за №807851/32785198 про відмову у реєстрації податкової накладної №217 від 21.06.2017, складеної Приватним підприємством-фірмою «Торгбуд-Сервіс» та зобов'язати зареєструвати податкову накладну №271 від 21.06.2017 в Єдиному реєстрі податкових накладних. Як встановлено судом першої інстанції та матеріалами справи підтверджується, що 20.06.2017 між Приватним підприємством-фірмою «Торгбуд-Сервіс» (Постачальник) та Товариством з обмеженою відповідальністю «Техно Модуль Ультра» (Покупець) підписано договір поставки №БЛ20/06-16, предметом якого було зобов'язання Постачальником постачання бетону товарного, розчинів цементних різних марок, фундаментних блоків, піску та щебеню та зобов'язання Покупця оплатити та прийняти товар по кількості та цінах передбачених у видатковій накладній. Системний аналіз вказаних законодавчих положень дозволяє суду апеляційної інстанції дійти висновку, що можливість надання платником податків вичерпного переліку документів на підтвердження правомірності формування та подання податкової накладної прямо залежить від чіткого визначення контролюючим органом конкретного виду критерію оцінки ступеня ризиків. Вживання контролюючим органом загального посилення на п.6 Критеріїв оцінки, без наведення відповідного підпункту, є неконкретизованим та призводить до необґрунтованого обмеження права платника податків бути повідомленим про необхідність надання документів за вичерпним переліком, відповідно до критерію зупинення реєстрації податкової накладної, а не будь-яких на власний розсуд. Вказане узгоджується з позицією Верховного Суду, викладеною у постанові від 23.10.2018 року (справа №822/1817/18) та від 04.12.2018 (справа №821/1173/17). Як видно із квитанції про реєстрацію податкової накладної/розрахунку коригування кількісних і вартісних показників

до податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних від 14.07.2017 реєстрацію податкової накладної від 21.06.2017 №217 було зупинено відповідно до п.201.16 ст.201 ПК України, оскільки вказана податкова накладна відповідає п.6 Критеріям оцінки ступеня ризиків платника податку та запропоновано позивачу надати пояснення та/або копії документів, достатні для прийняття рішення про реєстрацію ПН/РК в ЄРПН. Колегія суддів дійшла висновку, що судом першої інстанції помилково покладено обов'язок реєстрації податкової накладної на Головне управління ДФС у Рівненській області, так як згідно вищевказаних норм законодавства реєстрація податкової накладної повинна здійснюватися Державною фіскальною службою України. Разом з тим, у даному випадку суд першої інстанції повинен був за правилами ст.48 КАС України залучити до участі у справі ДФС України як співвідповідача або, у разі наявності заперечень позивача, залучити як другого відповідача. Враховуючи, що Головне управління ДФС в Рівненській області не є належним відповідачем стосовно вимоги про зобов'язання зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкову накладну, та суд апеляційної інстанції позбавлений можливості залучити ДФС України як співвідповідача (другого відповідача), колегія суддів вважає, що у даному випадку слід відмовити позивачу у задоволенні позову в цій частині з підстав пред'явлення його до неналежного відповідача. Можливості залучення належного відповідача у якості другого відповідача чи заміни неналежної сторони судом апеляційної інстанції Кодексом адміністративного судочинства України не передбачено. А тому, колегія суддів вважає, що судом першої інстанції неправильно застосовано норми матеріального права та порушено норми процесуального права, що призвело до неправильного вирішення справи, що відповідно до п.4 ч.1 ст.317 КАС України є підставою для скасування судового рішення в частині зобов'язання Головного управління ДФС у Рівненській області зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкову накладну від 21.06.2017 №217, складену Приватним підприємством-фірмою «Торгбуд-Сервіс» та прийняти постанову, якою в задоволенні позову Приватного підприємства - фірми «Торгбуд-Сервіс» в цій частині відмовити з наведених вище підстав.

Так, прикладом є справа №817/395/18, рішення суду мотивоване тим, що обґрунтування відмови у наданні дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність позивачу, зазначені відповідачем у рішенні від 20.12.2017 №380, не є підставами для такої відмови у розумінні ч.7 ст. 118 Земельного кодексу України. При цьому, суд зауважує, Враховуючи наведене, суд апеляційної інстанції приходить до висновку, що в межах спірних правовідносин вірним способом відновлення порушеного права позивача є вчинення кореспондуючих цьому праву дій, а саме слід зобов'язати Мізоцьку селищну раду Здолбунівського району Рівненської області повторно розглянути заяви про надання дозволу на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для ведення особистого селянського господарства по вул. Хмельницького, 28 та 28-а в смт. Мізоч, що розташована на території Мізоцької селищної ради Здолбунівського району Рівненської області. Суд першої інстанції не виконав вказані вимоги процесуального закону, оскільки до спірних правовідносин не вірно застосував норми матеріального та процесуального права, що призвело до ухвалення незаконного рішення, яке підлягає скасуванню.

Ще частково скасовано судові рішення першої інстанції у справі №817/1243/18. Так, ФОП Момотюк С.А. 04.05.2018 року звернувся в суд із позовом до Управління Держпраці в Рівненській області в якому просить визнати протиправним рішень щодо накладення штрафу у розмірі 3723 грн. та 111690 грн. та скасування постанов про накладення штрафу №000192 та №000193 від 29.03.2018. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 10.08.2018 року позов задоволено частково. Колегія суддів дійшла висновку, що оскільки працівниками Управління Держпраці в Рівненській області були допущені порушення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері

господарської діяльності», а постанова №000193, згідно з якою на ФОП Момотюка С.А. за порушення вимог частини першої та третьої статті 24 КЗпП України накладено штраф складена з врахуванням довідок районної тимчасової комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, забезпечення реалізації рішень, спрямованих на підвищення рівня оплати праці, дотримання норм законодавства в частині мінімальної заробітної плати, легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення, а такі встановлені судом як не належні докази, постанова Дубенського міськрайонного суду Рівненської області від 06.06.2018 року, яка набрала законної сили у справі №559/981/18 щодо відсутності в його діях порушення трудового законодавства, а тому позов підлягає задоволенню, а оскаржуване рішення слід скасувати. Таким чином, колегія суддів приходять до висновку, що контролюючим органом не доведено складу правопорушення, за яке застосований штраф, зокрема, не доведений факт роботи Соколюк О.В. належними та допустимими доказами на позивача, що є підставою для скасування постанови №000193 від 29.03.2018. Колегія суддів не погоджується з висновком суду першої інстанції щодо відмови в задоволенні частини позовних вимог. А тому, рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 10.08.2018 року у справі №817/1243/18 – скасовано в частині відмови в задоволенні позовних вимог та ухвалено нове, яким позов фізичної особи-підприємця Момотюка Святослава Анатолійовича до Управління Держпраці в Рівненській області про визнання протиправними рішення та скасування постанов - задоволено.

Також частково скасовуючи постанову суду першої інстанції справа № 817/608/18. Рішенням від 14 травня 2018 року Рівненський окружний адміністративний суд позов фізичної особи-підприємця Лесенчука Олександра Валерійовича до Головного управління ДФС у Рівненській області про скасування податкового повідомлення-рішення задовольнив частково. Суд першої інстанції встановив та підтверджується матеріалами справи, що 25 січня 2018 року посадові особи ГУ ДФС у Рівненській області провели фактичну перевірку ФОП Лесенчука О.В. з питань додержання суб'єктами господарювання вимог, встановлених законодавством України, які є обов'язковими до виконання при здійсненні оптової і роздрібною торгівлі підакцизними товарами, за наслідками якої складений акт (довідка) за № 9/17-00-40/3242510873 від 26.01.2018. Під час перевірки встановлено, що в реалізації знаходились алкогольні напої та тютюнові вироби, на які відсутні супровідні облікові документи, що свідчить про не ведення обліку товарних запасів у встановленому законом порядку, а саме: відсутні накладні на 129 пляшок алкогольних напоїв в асортименті на загальну суму 5565,00 грн та 339 пачок тютюнових виробів в асортименті на загальну суму 9038,62 грн, які описані в додатку №1 до акта перевірки. Суд першої інстанції не звернув належної уваги на вказані обставини, не дав їм відповідної правової оцінки, а тому дійшов помилкового висновку щодо застосування до позивача фінансових санкцій двічі за одне і те ж порушення. Враховуючи вищенаведене, апеляційний суд визнає, що суд першої інстанції, вирішуючи даний публічно-правовий спір, неповно з'ясував обставини, що мають значення для справи, а тому дійшов помилкового висновку щодо наявності правових підстав для задоволення позову. За таких обставин колегія суддів вважає правильним скасувати рішення суду першої інстанції в частині задоволення позовних вимог та ухвалити в цій частині нове рішення, яким відмовити у задоволенні цих позовних вимог.

Прикладом часткового скасування рішення є справа №1740/2503/18 Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 15.11.2018 року адміністративний позов Вакаря Сергія Миколайовича до Військової частини А4240 Рівненського обласного військового комісаріату та Головного управління Пенсійного фонду України в Рівненській області задоволено частково. Ухвалюючи рішення про часткове задоволення позову, суд першої інстанції виходив з того, що відповідно до правової позиції, викладеної у постанові Верховного Суду України від 20 жовтня 2015 року у справі №559/3342/14-а грошова допомога на оздоровлення, матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових

питань, винагорода з участь в АТО та щомісячна додаткова грошова винагорода, які отримувалися військовослужбовцем за 24 останні календарні місяці служби підряд перед звільненням, та з яких сплачені страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, відносяться до складу грошового забезпечення військовослужбовців з якого обчислюється пенсія. Однак судом першої інстанції помилково зараховано одноразові додаткові види грошового забезпечення, зокрема щорічні, шоквартальні, разові додаткові види грошового забезпечення. акт сплати єдиного внеску не є безумовною підставою для включення виплати, з якої цей внесок утримано, до грошового забезпечення, з розміру якого обчислюється пенсія, та має значення лише для включення до цього грошового забезпечення його видів з переліку, визначеного статтею 43 Закону № 2262-ХІІ, який є вичерпним. Аналогічна правова позиція щодо застосування зазначених норм матеріального права висловлена у постанові Великої Палати Верховного Суду від 06 лютого 2019 року у справі № 522/2738/17, постанові Верховного суду від 02 квітня 2019 року у справі №415/6035/16-а. За наведених обставин, перерахунок призначеної позивачу пенсії за вислугу років повинен бути здійснений з дати її призначення - з 11.02.2018 року, із урахуванням виплачених йому за 24 останні календарні місяці служби перед звільненням щомісячної додаткової грошової винагороди. Після чого, з урахуванням проведеного перерахунку повинно бути вирішено питання, чи буде розмір призначеної йому пенсії нижчим за той, який визначений при перерахунку, проведеному на виконання постанови Кабінету Міністрів України №103 від 21.02.2018 та повинні бути застосовані відповідні наслідки передбачені ч.4 ст.63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" №2262-ХІІ від 09.04.1992. Враховуючи викладене, колегія суддів апеляційного суду приходять до висновку, що оскаржуване рішення суду першої інстанції скасовано частково в частині урахування при призначенні пенсії позивачу та її перерахунку сум грошової допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та винагороди за участь в антитерористичних операціях відмовити.

Порівняно з 2018 роком у 2019 року спостерігається збільшення скасованих колегією суддів апеляційної інстанції судових рішень Рівненського окружного адміністративного суду та постановлення нових.

Прикладом скасованого рішення колегією суддів апеляційної інстанції є справа №1740/2500/18 за позовом Підприємства об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки) «Святобор-Л» до Рівненської обласної державної адміністрації про визнання бездіяльності протиправною та скасування рішення щодо відмови у наданні дозволу на користування пільгами з оподаткування. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 11.02.2019р. заявлений позов задоволено. Приймаючи рішення по справі та задовольняючи заявлений позов, суд першої інстанції виходив з того, що 20.06.2018р. відбулося засідання Комісії з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів у Рівненській обл. Протоколом засідання зафіксовано ряд зауважень до документів ПОГ «Святобор-Л». На засіданні вирішено, що позивач не відповідає всім критеріям, визначеним Порядком надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, затв. постановою КМ України № 1010 від 08.08.2007р., та соціальна значимість підприємства не обґрунтована. На цій підставі Комісія рекомендувала голові Рівненської ОДА прийняти розпорядження про відмову підприємству у наданні дозволу на право користування пільгами з оподаткування. За таких умов розпорядження голови Рівненської ОДА № №434 від 27.06.2018р. «Про відмову Підприємству об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки) «Святобор-Л» у наданні дозволу на право користування пільгами з оподаткування» прийнято із дотриманням вимог чинного законодавства. Колегія суддів

вважає, що наведені висновки суду першої інстанції є невірними, оскільки вони не ґрунтуються на фактичних обставинах справи та суперечать вимогам чинного законодавства. Порядок і критерії надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування, підстави для відмови в наданні такого дозволу та його скасування, а також порядок та умови надання позик, фінансової допомоги, дотацій підприємствам та організаціям громадських організацій осіб з інвалідністю визначаються Кабінетом Міністрів України з урахуванням пропозицій всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю. Висновки суду першої інстанції про те, що спірне розпорядження було прийнято передчасно та без урахування поданих позивачем документів на усунення недоліків первісної заяви на отримання дозволу, так як повторний розгляд заяви підприємства не було призначено, а строк для прийняття рішення за результатами розгляду заяви позивача закінчувався 11.07.2018р., є необґрунтованими з таких причин. Оцінюючи в сукупності наведене, враховуючи підтвердження в судовому засіданні обставин, якими відповідач обґрунтував своє рішення про відмову в наданні дозволу на право користування пільгами з оподаткування, колегія суддів приходять до переконливого висновку про те, що заявлений позов є безпідставним та необґрунтованим, через що останній не підлягає до задоволення. З огляду на вищевикладене, доводи апеляційної скарги є суттєвими і складають підстави для висновку про неповне з'ясування судом обставин, що мають значення для справи, неправильне застосування норм матеріального права (незастосування закону, який підлягав застосуванню), що призвело до невірного вирішення спору, через що рішення суду підлягає скасуванню з прийняттям нової постанови про відмову у задоволенні заявленого позову, з вищевикладених мотивів.

Так, колегія суддів не погодившись з висновком суду першої інстанції у справі №817/759/18 скасувала постанову суду та ухвалила нове рішення, задоволенні позовних вимог відмовила вказуючи, на порушення судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права. Приймаючи оскаржуване рішення суд першої інстанції прийшов до висновку про обґрунтованість позовних вимог в частині зобов'язання оформити та подати довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії із врахуванням в довідках виплаченої щомісячної додаткової грошової винагороди, грошової допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги за останні 24 місяці, які передують даті звільнення, та на підставі вказаних довідок здійснити перерахунок та виплату пенсії за вислугу років, починаючи з жовтня 2017 року, із врахуванням при обчисленні і перерахунку розміру цієї пенсії за вислугу років щомісячної додаткової грошової винагороди, грошової допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги за останні 24 місяці, які передують даті звільнення. Однак, колегія суддів не погоджується з обґрунтованістю такого висновку суду першої інстанції з наступних підстав. Колегія суддів також враховує позицію ЄСПЛ (в аспекті оцінки аргументів апелянта), сформовану у справі “Серявін та інші проти України” (№ 4909/04): згідно з його усталеною практикою, яка відображає принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються; хоча п.1 ст.6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожен аргумент; міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною в залежності від характеру рішення (рішення у справі “Руїс Торіха проти Іспанії” (RuizTorijav. Spain) № 303-А, пункт 29). За наведених обставин колегія суддів дійшла висновку, що судом першої інстанції неповно

з'ясовано обставини, що мають значення для справи та допущено порушення норм матеріального права, що призвело до неправильного вирішення справи, що відповідно до ч.1 ст.317 КАС України є підставою для скасування рішення суду першої інстанції та ухвалення нового судового рішення.

Постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 28 грудня 2018 року справа №460/2841/18 позов Момотюк Алли Євгенівни до Млинівського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Рівненської області в якому просила зобов'язати відповідача призначити, нарахувати та виплачувати їй пенсію за вислугу років відповідно до п.«е» ст.55 Закону України «Про пенсійне забезпечення» з врахуванням спеціального стажу роботи викладачем в Млинівській художній школі з 24.08.1987 по 15.05.2018, з дня звернення за призначенням пенсії, а саме: з 09.10.2018 з врахуванням спеціального стажу відмовлено. Рішення суду першої інстанції мотивоване тим, що згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 №963 «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників», викладачі всіх спеціальностей віднесені до педагогічних працівників. Відповідно до п.6 Переліку типів позашкільних навчальних закладів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 №433, початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади (школи естетичного виховання: музичні, художні, хореографічні, театральні, хорові, мистецтв та інші) віднесено до позашкільних навчальних закладів. Також, наказом Міністерства культури і мистецтв України від 06.08.2001 №523 затверджене Положення про початковий спеціалізований мистецький навчальний заклад (школу естетичного виховання). З огляду на вказане, суд першої інстанції дійшов висновку, що періоди роботи позивача з 13.11.2009 по 15.08.2018 на посаді викладача у комунальному закладі «Млинівська дитяча художня школа» Млинівської районної ради Рівненської області та з 05.05.2017 по 15.08.2018 на посаді викладача у комунальному закладі «Млинівська художня школа» Млинівської селищної ради ч Рівненської області не можуть бути зараховані до спеціального стажу роботи, ще дає право на призначення пенсії за вислугу років. Розглядаючи спір, суд апеляційної інстанції вважає, що висновки суду першої інстанції не відповідають нормам матеріального та процесуального права та фактичним обставинам справи. З наведеного, суд апеляційної інстанції вважає, що суд першої інстанції відмовляючи у задоволенні позову допустив невідповідність своїх висновків обставинам справи та неправильно застосував норми матеріального, що відповідно до приписів ст.317 КАС України є підставою для скасування судового рішення та прийняття постанови про задоволення позову частково. Відтак, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що позовні вимоги Момотюк Алли Євгенівни до Млинівського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Рівненської області про зобов'язання відповідача призначити, нарахувати та виплачувати їй пенсію за вислугу років відповідно до п.«е» ст.55 Закону України «Про пенсійне забезпечення» з врахуванням спеціального стажу роботи викладачем в Млинівській художній школі з 30.08.1987 по 15.08.2018, з дня звернення за призначенням пенсії, а саме – з 09.10.2018, з врахуванням спеціального стажу є обґрунтованими, а тому такі необхідно задовольнити.

Також серед скасованих колегією суддів апеляційної інстанції судових рішень суду першої інстанції перебували справи, у яких закрито провадження у зв'язку з тим, що позови не належать до юрисдикції адміністративних судів.

Так, у справі №1740/2081/18 Колективного підприємства "Будінвестсервіс" до Виконавчого комітету Дубенської міської ради Рівненської області про визнання протиправним та скасування рішення. Рішенням Рівненського окружного

адміністративного суду від 22 жовтня 2018 року позовні вимоги задоволено повністю. Задовольняючи позовні вимоги у справі, суд першої інстанції виходив з того, що з матеріалів справи вбачається, що виконавчим комітетом Дубенської міської ради Рівненської області під час прийняття оскаржуваного рішення не було встановлено чи дійсно в період, за який було нараховано збитки, земельні ділянки перебували у користуванні КП «Будінвестсервіс», тим самим порушено права та законні інтереси останнього. На думку колегії суддів суду апеляційної інстанції висновок суду першої інстанції не ґрунтується на правильному застосуванні норм процесуального права з огляду на наступне. Як убачається з матеріалів справи, оспорюваним рішенням Виконавчого комітету Дубенської міської ради, зокрема, затверджено акт про визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, розмір збитків, завданих колективним підприємством «Будінвестсервіс» внаслідок користування земельною ділянкою. Ураховуючи наведене, колегія суддів вважає, що повноваження відповідача у цьому випадку обмежуються лише обчисленням розміру збитків у встановленому порядку. Що стосується відшкодування виявлених збитків, то вони не можуть бути примусово відшкодовані на підставі рішення Виконавчого комітету Дубенської міської ради. Такі збитки відшкодовуються у добровільному порядку або шляхом звернення до суду з відповідним позовом. Таким чином, оскаржуване рішення від 15 лютого 2018 року № 59 не створює жодних правових наслідків для колективного підприємства «Будінвестсервіс», а тому не може порушувати його права чи інтереси. Закриваючи провадження в цій справі, колегія суддів керується тим, що Велика Палата Верховного Суду відступила від правових висновків, викладених у постанові Верховного Суду України від 10 жовтня 2017 року № 210/5803/13-а, та вказала, що оскільки рішення органу місцевого самоврядування про затвердження акта щодо визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, а також розміру таких збитків, завданих внаслідок користування земельною ділянкою, не є рішенням суб'єкта владних повноважень у розумінні ст. 19 КАС, не зумовлює виникнення будь-яких прав і обов'язків для позивача, а тому воно не може бути предметом спору. Відсутність спору, у свою чергу, виключає можливість звернення до суду, оскільки відсутнє право, що підлягає судовому захисту. При цьому, Велика Палата Верховного Суду зазначила, що поняття «спір, який не підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства» слід тлумачити в більш широкому значенні, тобто як поняття, що стосується тих спорів, які не підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства, так і тих, які взагалі не підлягають судовому розгляду. З огляду на викладене Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що такі вимоги не підлягають розгляду як в порядку адміністративного судочинства, так і взагалі не підлягають судовому розгляду. Обраний позивачем спосіб захисту прав шляхом подання позову про визнання протиправним та скасування рішення Виконкому про затвердження акта щодо визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, а також розміру таких збитків, завданих внаслідок користування земельною ділянкою, сам по собі не сприяє ефективному відновленню порушеного права. З огляду на вищевикладене, суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що судом першої інстанції було допущено порушення норм процесуального права, у зв'язку з чим постанова суду першої інстанції підлягає скасуванню із закриттям провадження у справі.

Так, у справі № 817/2183/17 за позовом заступника керівника Здолбунівської місцевої прокуратури в інтересах держави в особі Державної служби України з безпеки на транспорті до Гаврилюка Павла Сергійовича про стягнення плати за проїзд, рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 19 березня 2018 року в задоволенні позову відмовлено. Не погодившись із ухваленим рішенням, його оскаржив заступник прокурора Рівненської області (далі – заступник прокурора), який із покликанням на неправильне застосування норм матеріального права та порушення норм процесуального права, просить скасувати рішення суду першої інстанції та ухвалити нове рішення, яким

позов задовольнити. Відмовляючи у задоволенні позову, суд першої інстанції виходив з того, що відповідач не є перевізником у спірних правовідносинах, а тому здійснити оплату за користування дорогами загального користування, у зв'язку з перевищенням транспортним засобом нормативних вагових параметрів, повинен наймач автомобіля, як перевізник вантажу за договором найму транспортних засобів. Враховуючи вищенаведені правові норми та зважаючи на суб'єктний склад сторін у розглядуваній справі, апеляційний суд приходиться до висновку, що вказаний спір підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства, оскільки не стосується захисту прав, свобод чи інтересів у сфері публічно-правових відносин, а пов'язаний із вирішенням питання щодо стягнення коштів. Вказане узгоджується із позицією Верховного Суду викладеній в ухвалі від 12 жовтня 2018 року №К/9901/33218/18. Такі обставини є безсумнівною підставою для скасування рішення суду першої інстанції та прийняття постанови про закриття провадження у цій справі.

Таким чином, найчастіше підставою для скасування судом апеляційної інстанції постанов суду першої інстанції, слугував різний підхід до доказів у справі. Зокрема, на переконання суду апеляційної інстанції:

- судом першої інстанції не повно з'ясовані обставин, що мають значення для справи;
- суд першої інстанції вважав встановленими ті обставини, щодо яких відсутні належні і допустимі докази,
- висновки суду першої інстанції не відповідають обставинам справи.

Аналізуючи причини скасування Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду судових рішень судів першої та апеляційної інстанцій, слід відмітити, що у 2019 році спостерігається зменшення таких скасувань.

До касаційної інстанції у 2019 році було надіслано 241 адміністративну справу.

Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду 4 рішення змінено та 58 постанов скасовано, з них:

- скасовано частково - 28,
- постановлено нову - 5,
- скасовано, справу направлено на новий розгляд - 14,
- а також скасовано 6 ухвал.

Суддя	Всього скасовано	змінено	скасовано			
			нову постановлено	частково скасовано	на новий розгляд	ухвал
Борискін С.А.	5	0	0	0	3	1
Гломб Ю.О.	6	0	1	1	4	0
Гудима Н.С.	0	0	0	0	0	0
Дорошенко Н.О.	2	0	0	0	0	1
Друзенко Н.В.	5	0	0	2	0	1
Дудар О.М.	1	0	1	0	0	0
Жуковська Л.А.	16	2	0	12	1	1
Зозуля Д.П.	2	1	0	1	0	1
Комшелюк Т.О.	5	0	0	3	0	0
Махаринець Д.Є.	2	0	0	2	0	0
Недашківська К.М.	6	0	0	2	4	0
Нор У.М.	1	0	0	0	1	0
Сало А.Б.	9	0	1	5	0	1
Щербаков В.В.	4	1	2	0	1	0

ВСЬОГО	64	4	5	28	14	6
			47			

Так, у травні 2016 року позивач звернувся до суду з позовом про визнання дій протиправними та скасування рішень про державну реєстрацію права власності на нежитлове приміщення та земельну ділянку. Разом з позовною заявою позивачем подано клопотання про забезпечення позову шляхом накладення арешту (заборони відчуження) на нежитлове приміщення, що знаходиться за адресою: м. Рівне, пр-т Миру, 11а та земельну ділянку під вказаним приміщенням, до набрання рішення суду по даній справі законної сили. Клопотання про забезпечення позову мотивовано тим, що на підставі рішення Рівненського міського суду від 15.07.2015 у справі №569/14997/14ц державним реєстратором Відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно Рівненського міського управління юстиції Рівненської області Данилевич Іриною Євгенівною 30.10.2015 проведено реєстрацію права власності на вище вказані предмети нерухомого майна. Постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 28.01.2016 позовні вимоги задоволено частково. Скасовано рішення державного реєстратора Відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно Рівненського міського управління юстиції Рівненської області від 04.11.2015. Ухвалою Рівненського окружного адміністративного суду від 28.01.2016 залишеною без змін ухвалою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 08.06.2016. Колегія суддів касаційної інстанції під час розгляду касаційної скарги позивача встановила, що судом апеляційної інстанції та першої інстанції постановили оскаржувану ухвалу про скасування забезпечення позову на підставі положень ч.4 ст.118 КАС України (в редакції до 15.12.2017р.) з порушенням норм процесуального права, оскільки суд наділений повноваженнями постановити ухвалу про скасування заходів забезпечення адміністративного позову або заміну одного способу забезпечення адміністративного позову іншим одночасно з прийняттям постанови або після цього у випадках, коли у задоволенні вимог позивачеві буде відмовлено. Разом з тим, постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 28.01.2016р. у справі №817/3309/15 позовні вимоги задоволено частково, що виключає можливість застосування до спірних правовідносин положень ч. 4 ст. 118 КАС України (в редакції до 15.12.2017р.). Колегією суддів взято до уваги той факт, що на час постановлення ухвали Рівненського окружного адміністративного суду від 28.01.2016р., яка залишена без змін ухвалою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 08.06.2016р. та якою скасовано заходи забезпечення адміністративного позову, застосовані у справі №817/3309/15 рішення в адміністративній справі не набрало законної сили через оскарження в апеляційному порядку. Таким чином, ухвала Рівненського окружного адміністративного суду від 28.01.2016 прийнята за відсутності підстав, визначених у ст. 118 КПК (в редакції до 15.12.2017р.) Таким чином, оскільки судами попередніх інстанцій неправильно застосовано норми процесуального права, ухвали суду першої та апеляційної інстанцій підлягають скасуванню.

Так, касаційною інстанцією було змінено постанову суду першої інстанції у справі №817/376/17. У березні 2017 року Товариство з обмеженою відповідальністю «АРМ-ЕКО» звернулося до суду з позовом до Управління Держпраці у Рівненській області, в якому просило визнати протиправною відмову Управління Держпраці у Рівненській області у видачі ТОВ «АРМ-ЕКО» дозволу на експлуатацію машин, механізмів, устаткування

підвищеної небезпеки, а саме: ліфти, ескалатори, траволатори, підйомники та скасувати рішення Управління Держпраці у Рівненській області від 21 лютого 2017 року № 11-06/608. Постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 17 серпня 2017 року залишено без змін ухвалою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 14 листопада 2017 року адміністративний позов задоволено, внаслідок чого, визнано протиправним та скасовано рішення Управління Держпраці у Рівненській області від 21 лютого 2017 року №11-06/608 "Про повторну відмову у видачі дозволу на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки". Зобов'язано Управління Держпраці у Рівненській області повторно розглянути заяву Товариства з обмеженою відповідальністю "АРМ-ЕКО" на одержання дозволу від 15 лютого 2017 року, зареєстровану 16 лютого 2017 року за вх. №660/11-06, з урахуванням встановлених у судовому рішенні обставин. Переглянувши судові рішення в межах доводів та вимог касаційної скарги на підставі встановлених фактичних обставин справи, перевіривши правильність застосування судом першої та апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права, Верховний Суд частково погодився з доводами касаційної скарги. Колегія суддів касаційної інстанції прийшла до висновку, що суд апеляційної інстанції, переглядаючи рішення суду першої інстанції, не надав в цій частині належної оцінки доводам апелянта та залишив в силі рішення суду першої інстанції без змін. За таких обставин, рішення суду першої та апеляційної інстанції в частині стягнення з відповідача на користь позивача судового збору є необґрунтованими. Оскільки суди першої та апеляційної інстанцій прийняли по суті правильні рішення, але помилково застосували норми процесуального права в частині стягнення судового збору. В ході розгляду касаційної скарги Верховний Суд дійшов висновку про наявність підстав для зміни постанови Рівненського окружного адміністративного суду від 17 серпня 2017 року та ухвали Житомирського апеляційного адміністративного суду від 14 листопада 2017 року в цій частині.

Протягом 2019 року касаційною інстанцією змінено чотири рішення Рівненського окружного адміністративного суду. Прикладом слугує справа №817/456/16, де позивач звернувся до Рівненського окружного адміністративного суду з позовом до Головного управління Національної поліції в Рівненській області та просив визнати незаконним висновок Атестаційної комісії ГУНП в Рівненській області від 25.02.2016 року про невідповідність позивача займаній посаді та необхідності звільнення його з поліції через службову невідповідність. Постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 20 липня 2016 року позов задоволено повністю. Постановою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 18 жовтня 2016 року апеляційну скаргу Головного управління Національної поліції в Рівненській області залишено без задоволення, постанову Рівненського окружного адміністративного суду від 20 липня 2016 року залишено без змін. Задовольняючи адміністративний позов, суди першої та апеляційної інстанції зазначили, що позивач прийнятий на службу до поліції на умовах, визначених пунктом 9 Розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону №580-VIII шляхом видання наказу про призначення за його згодою, з чого слідує, що питання про його відповідність вимогам до поліцейських було вирішено в момент видання наказу про прийняття на службу. З аналізу положень частини другої статті 57 Закону №580 слідує, що атестуванню підлягають лише ті поліцейські, які претендують на вищу посаду або щодо яких вирішується питання про переведення на нижчу посаду. Кожна з зазначених трьох підстав для проведення

атестування повинна бути зв'язана з певними передумовами, зокрема, атестування, яке призначається для вирішення питання про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність, повинно бути зумовлене існуванням реальних підстав до звільнення, як-то неналежне виконання службових обов'язків, в силу фізичного стану, хвороби, неналежної професійної підготовки, порушення установленого чинним законодавством порядку і правил несення служби тощо. Атестація працівника одразу ж після прийняття його на роботу (у тому числі на службу до поліції), безвідносно до вирішення питань кар'єри (призначення поліцейського на вищу посаду або переведення на нижчу посаду) або дисциплінарного провадження не відповідає меті та завданню атестування і суперечить вимогам Закону України «Про професійний розвиток працівників» та Закону №580. При цьому, під час розгляду справи судом встановлено, що підставою проведення атестування Бутка В.Л. не було призначення його на вищу посаду чи переміщення на нижчу посаду. Також не було обставин, які б свідчили про невідповідність позивача займаній посаді, зокрема, в силу фізичного стану, хвороби, неналежної професійної підготовки, порушення порядку і правил несення служби тощо. Розглядаючи касаційну скаргу, колегія суддів погоджується з висновками судів попередніх інстанцій, що проведення атестування позивача здійснено неправомірно, без наявності визначених законом підстав на його проведення. Враховуючи те, що у справі немає необхідності досліджувати нові докази або встановлювати обставини, а рішення судів попередніх інстанцій є помилковими лише в частині визначення дати, з якої позивача поновлено на службі. Суд касаційної інстанції вважає за необхідне залишити касаційну скаргу без задоволення та змінити оскаржувані судові рішення в резолютивній частині. Постанову Рівненського окружного адміністративного суду від 20 липня 2016 року та ухвалу Житомирського апеляційного адміністративного суду від 18 жовтня 2016 року було змінено шляхом зазначення в резолютивній частині дати поновлення позивача на посаді старшого інспектора роти дорожньо-патрульної служби, підпорядкованої Головному управлінню Національної поліції в Рівненській області, з 13 березня 2016 року.

Також протягом 2019 року касаційною інстанцією частково скасовано 28 судових рішень суду першої інстанції.

Прикладом слугує справа №817/994/15, де приватне підприємство «ФЕРРІ» звернулося з позовом до ДПІ у м. Рівне Головного управління ДФС у Рівненській області про визнання протиправними дій щодо проведення документальної невиїзної перевірки, визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення від 14.04.2015 №0000692202. Рівненський окружний адміністративний суд постановою від 31.03.2016 позов задовольнив частково. Було визнано протиправним та скасовано податкове повідомлення-рішення, у задоволенні іншої частини позовних вимог, суд відмовив. Житомирський апеляційний адміністративний суд ухвалою від 04.07.2016 залишив постанову Рівненського окружного адміністративного суду від 31.03.2016 без змін. Переглядаючи оскаржувані судові рішення в межах доводів та вимог касаційної скарги, перевіряючи дотримання судами першої та апеляційної інстанцій норм процесуального права при встановленні фактичних обставин у справі та правильність застосування ними норм матеріального права, Верховний Суд дійшов висновку, що касаційна скарга підлягає частковому задоволенню. Так, судам необхідно було перевірити дані щодо участі посадових осіб контрагентів позивача в діяльності очолюваних ними юридичної особи, що має істотне значення для правильного вирішення спору та входить до предмета доказування в даній справі. Крім того, поза увагою судів залишено надання оцінки наявній в матеріалах справи копії ухвали Дарницького районного суду м. Києва від 13.11.2014 у справі №753/16058/14-к (провадження № 1-кп/753/517/14), якою звільнено Сушка О.В. від

кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого частиною першою статті 205 Кримінального кодексу України, та закрито провадження у справі. Зокрема, судами не з'ясовано підстави для закриття кримінального провадження у справі (реабілітуючі чи нереабілітуючі), не досліджено чи встановлені таким рішенням обставини, які б вказували на непричетність посадових осіб до фінансово-господарської діяльності контрагента позивача, спірність операцій з яким є предметом дослідження у цій справі, чи на дії таких осіб щодо вчинення господарських операцій з позивачем з метою отримання неправомірних податкових вигод. Такі обставини не можуть залишитися неврахованими судами, оскільки ознаки фіктивного підприємства несумісні з легальною підприємницькою діяльністю, навіть за формального підтвердження її первинними документами. Також, судами попередніх інстанцій не перевірено, за яких обставин і в який спосіб налагоджено господарські зв'язки між Приватним підприємством «ФЕРРІ» та його задекларованими постачальниками, хто персонально брав у цьому участь, не допитано відповідних осіб, задіяних у такому процесі, як свідків з метою з'ясування характеру та змісту здійснених операцій. Крім того, суд касаційної інстанції вважає за необхідне звернути увагу на таке. В порушення принципу офіційного з'ясування обставин справи попередні судові інстанції достеменно не з'ясували стосовно якої особи (яких осіб) розслідувалось кримінальне правопорушення в кримінальному провадженні № 1201400000000173, та, як наслідок, об'єктивно не встановили наявність/відсутність у відповідача права приймати податкове повідомлення-рішення за відсутності відповідного судового рішення, що набрало законної сили. Таким чином, постановлені у справі судові рішення підлягають скасуванню, а справа - направленню на новий розгляд до суду першої інстанції.

Так, по справі №817/1373/17 у вересні 2017 року Рашовський В.В. звернувся до Рівненського окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію Публічного акціонерного товариства «Банк Михайлівський» Волкова Олександра Юрійовича в якому просив визнати протиправним та скасувати рішення про визнання переказу коштів (транзакції), здійсненого ТОВ «Інвестиційно-розрахунковий центр» 19 травня 2016 року у сумі 86353,99 грн з призначенням платежу «Повернення коштів згідно з договором № 980-053-000228296 від 26 квітня 2016» на рахунок № 26202532161601, нікчемним. Постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 06 жовтня 2017 року, залишеною без змін постановою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 26 лютого 2018 року. Надаючи правову оцінку встановленим обставинам справи та доводам касаційної скарги, а також виходячи з меж касаційного перегляду справи колегія суддів зазначає наступне. У зв'язку з тим, що судами попередніх інстанцій не встановлено повідомлення позивача банком про те, що на кошти, які надійшли на його рахунок від третьої особи, не поширюються гарантії, а також станом на 19 листопада 2016 року ПАТ «Банк Михайлівський» віднесено до категорії неплатоспроможних, з урахуванням встановлених судами попередніх інстанцій обставин справи, відсутні підстави вважати, що позивач не набув статусу вкладника ПАТ «Банк Михайлівський» та на кошти, розміщені на рахунку позивача, не поширюються гарантії, визначені Законом № 4452-VI. На цій підставі колегія суддів погоджується з висновком судів попередніх інстанцій про те, що відповідачем не доведено наявності правових підстав вважати правочин № 980-053-000228296 від 26 квітня 2016 року та перекази коштів (транзакції), здійснені ТОВ «ІРЦ» 19 травня 2016 року на рахунок позивача у ПАТ «Банк Михайлівський», нікчемними, так само, як не доведено наявності інших правових підстав, для не включення позивача до переліку вкладників банку, які мають право на відшкодування суми вкладу за рахунок коштів ФГВФО, тобто Уповноважена особа Фонду, як суб'єкт владних повноважень та сторона у справі, всупереч

вимогам частини другої статті 77 КАС України не довела правомірності своїх дій (рішень) у спірних правовідносинах з позивачем.

Разом з тим, колегія суддів вважає передчасним висновок судів попередніх інстанцій у частині визнання протиправним та скасування рішення Уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію Публічного акціонерного товариства «Банк Михайлівський» про визнання переказу коштів (трансакції), здійсненого ТОВ «Інвестиційно-розрахунковий центр» 19 травня 2016 року у сумі 86353,99 грн з призначенням платежу «Повернення коштів згідно договору № 980-053-000228296 від 26 квітня 2016 року» на рахунок Рашовського О.Ю., у зв'язку із наступним. На цій підставі колегія суддів доходить до висновку, що наказ Уповноваженої особи Фонду про нікчемність правочину не може бути предметом судового оскарження, оскільки є внутрішнім виконавчо-розпорядчим рішенням, яке не створює жодних прав та обов'язків для третіх осіб, та відповідно, дії, спрямовані на видання такого наказу не можуть порушувати права останніх, а його сфера застосування обмежується внутрішніми відносинами відповідного банку як юридичної особи. Відтак, у частині скасування наказу Уповноваженої особи Фонду рішення судів попередніх інстанцій слід скасувати та справу у цій частині закрити. За таких обставин, колегія суддів дійшла до висновку про те, що касаційну скаргу Уповноваженої особи Фонду слід задовольнити частково, рішення судів першої та апеляційної інстанцій скасувати у частині визнання протиправним та скасування наказу Уповноваженої особи Фонду про затвердження висновків комісії, а провадження у справі у цій частині – закрити.

Прикладом часткового скасування також є справа №460/2617/18 в якій Панчук Руслан Анатолійович звернувся до Рівненського окружного адміністративного суду з позовом до Центральної комісії Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України Міністерства юстиції України, в якому він просив визнати протиправним рішення Центральної комісії Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України Міністерства юстиції України про відмову у переведенні засудженого Панчука Р.А. із ДУ "Городищенська ВК (№96)" до ДУ "Петрівська ВК (№49)". Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 30 січня 2019 року в задоволенні адміністративного позову відмовлено. Відмовляючи у задоволенні позовних вимог, суд першої інстанції зазначив, що доказів на підтвердження винятковості обставин, що зумовлюють необхідність переведення позивача матеріали справи не містять. Постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 29 травня 2019 року апеляційну скаргу Панчука Р.А. залишено без задоволення, а рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 30 січня 2019 року у справі №460/2617/18 залишено в силі. Колегія суддів касаційної інстанції зазначила, що судами не надано оцінку важливому та доречному аргументу позивача, а саме тому, що його клопотання обумовлено бажанням бути переведеним до колонії такого ж типу наближеної до місця проживання його дружини, з якою має бажання підтримувати сімейні стосунки, що наразі є ускладненим через значну відстань. Суди попередніх інстанцій прийшли до передчасного та необґрунтованого висновку щодо відмови у задоволенні позовних вимог. За таких обставин справи Верховний Суд вважає, що судами попередніх інстанцій не встановлено обставини, що мають істотне значення для правильного вирішення даної справи. Таким чином, Верховний Суд приходить до висновку, що оскаржувані рішення судів попередніх інстанцій підлягають скасуванню з направленням справи на новий судовий розгляд.

У справі №1740/2224/18 за позовом виконавчого комітету Рівненської міської ради до приватного нотаріуса Рівненського міського нотаріального округу Круліковського Андрія Івановича про визнання протиправним та скасування рішення відповідача про державну реєстрацію прав та їх обтяжень від 27.03.2018. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 19 листопада 2018 року, залишеним без змін постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 21 лютого 2018 року, в задоволенні позовних вимог відмовлено. У своєму рішенні Верховний суд зазначив, що Спір, що розглядається, не є спором між учасниками публічно-правових відносин, оскільки державний реєстратор, приймаючи оскаржувані рішення про державну реєстрацію прав на нерухоме майно, не мав публічно-правових відносин саме з позивачем. Оскаржувані рішення про державну реєстрацію стосувались реєстрації прав інших осіб, а не позивача. Таким чином, належним відповідачем у такому спорі є особа, речове право на майно якої оспорується та щодо якої здійснено запис у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Участь у такому спорі реєстратора як співвідповідача (якщо позивач вважає його винним у порушенні своїх прав) не змінює приватноправового характеру спору. Оскільки позивач не був заявником стосовно оскаржуваних реєстраційних дій, тобто вони вчинені за заявою іншої особи, спір щодо його оскарження є спором про цивільне право незалежно від того, чи здійснено таку державну реєстрацію речового права на нерухоме майно з дотриманням вимог законодавства. З огляду на викладене колегія суддів вважає, що суди помилково розглянули справу за правилами адміністративного судочинства, оскільки спір у цій справі має приватноправовий характер. Крім того, Велика Палата Верховного Суду вже вирішувала питання предметної юрисдикції у подібних справах (постанови від 4 вересня 2018 року у справі №823/2042/16, від 28 листопада 2018 року у справі №823/1508/16, від 16 січня 2019 року у справі №823/692/17 та інші). У вказаних судових рішеннях Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що спір про скасування рішення та/або запису про державну реєстрацію речового права на нерухоме майно за іншою особою є цивільно-правовим та залежно від суб'єктного складу має бути вирішений за правилами цивільного або господарського судочинства. Порушення правил юрисдикції адміністративних судів, визначених статтею 19 цього Кодексу, є обов'язковою підставою для скасування рішення із закриттям провадження незалежно від доводів касаційної скарги.

Ще прикладом часткового скасування судових рішень першої інстанції є справа № 817/3297/15. Лободзінський Роман Сергійович звернувся до суду з позовом до Уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з ліквідації ПАТ "ДельтаБанк" щодо визнання нікчемним договору банківського вкладу (депозит), №026-21061-230215 "Лояльний" від 23.02.2015 на суму 5800 доларів США, укладеного між позивачем та ПАТ "Дельтабанк". Постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 26 листопада 2015 року позов задоволено частково. Постановою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 20.01.2016 скасовано постанову суду першої інстанції в частині відмови у задоволенні позовних вимог щодо зобов'язання Уповноваженої особи Фонду надати Фонду гарантування вкладів фізичних осіб додаткову інформацію щодо позивача, як вкладника ПАТ «Дельта Банк». Задовольняючи позовні вимоги частково, суд першої інстанції виходив з того, що відповідачами не наведено, а судом не встановлено, підстав для визнання нікчемним договору банківського вкладу (депозит) позивача, а також не надано доказів, які б свідчили, що зазначений правочин є таким, що порушує публічний порядок чи спрямований на порушення конституційних прав

і свобод людини і громадянина, знищення, пошкодження майна держави. Крім того, суди виходили з того, що в силу положень ч.3 ст.228 ЦК України питання недійсності правочину у разі недодержання вимоги щодо його відповідності інтересам держави і суспільства, його моральним засадам вирішується виключно судом, проте відповідного судового рішення про визнання недійсним договору банківського вкладу (депозиту) позивача немає. Так, уповноваженою особою Фонду не доведено наявності правових підстав для не включення позивача до переліку вкладників ПАТ «Дельта Банк», які мають право на відшкодування коштів за вкладом за рахунок Фонду. Крім того, предметом розгляду і доведення у даній справі були фактичні обставини щодо наявності чи відсутності у відповідачів передбачених законом підстав для не включення позивача до Переліку вкладників і відповідно правомірності в зв'язку з цим їх дій та бездіяльності. Так, Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що рішення судів першої та апеляційної інстанцій підлягають скасуванню в частині позовних вимог щодо нікчемності правочину із закриттям в цій частині провадження у справі, а в решті – залишенню без змін.

Рівненський окружний адміністративний суд постановою від 04 лютого 2016 року у справі №817/3330/15 задовільнив позов Гарбар Лариса Михайлівна до Єгорової Марини Євгенівни, приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу в якому просила визнати протиправним та скасувати рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень на квартиру за адресою м. Рівне, вул. Млинівська, 37/117 за Товариством з обмеженою відповідальністю «Факторингова компанія «Вектор Плюс». Задовольняючи позов, суд першої інстанції дійшов висновку, що відповідач порушив права та інтереси позивача, а тому позовні вимоги про визнання протиправним та скасування рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень, на квартиру були обґрунтованими та правомірними. Постановою Рівненського окружного адміністративного суду від 4 лютого 2016 року, залишеною без змін ухвалою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 10 травня 2016 року, позов задоволено. Не погодившись з рішеннями судів попередніх інстанцій, ТОВ «ФК «Вектор Плюс» подало касаційну скаргу, в якій, посилаючись на порушення судами норм матеріального і процесуального права, просить скасувати рішення суду першої інстанції та ухвалу апеляційного суду і прийняти нове рішення про відмову в позові. Заслухавши доповідь судді-доповідача, обговоривши доводи касаційної скарги, перевірили правильність застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального права і дотримання ними норм процесуального права, колегія суддів вважає, що касаційна скарга підлягає задоволенню з огляду на те, що ухвалюючи рішення, суди попередніх інстанцій не врахували того, що цей спір є спором про цивільне право, тобто має приватноправовий характер, а саме є спором позивача та ТОВ «ФК «Вектор Плюс» щодо виконання умов цивільно-правових угод і визнання права власності на квартиру. З урахуванням наведеного Верховний Суд вважає, що спір про скасування рішення, запису щодо державної реєстрації права власності має розглядатися як спір, що пов'язаний з порушенням цивільних прав позивача на квартиру іншою особою, за якою в подальшому зареєстровано таке право. Належним відповідачем у такій справі є особа, право на майно якої оспорується та щодо якої здійснено запис у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Участь державного реєстратора в якості співвідповідача у спорі не змінює його цивільно-правового характеру. Також Верховний Суд у своєму рішенні зазначив, що оскільки позивач не був заявником стосовно оскаржуваних реєстраційних дій, тобто останні були вчинені за заявою іншої особи, такий спір є спором

про цивільне право незалежно від того, чи здійснено державну реєстрацію прав на нерухоме майно з дотриманням державним реєстратором вимог законодавства та чи заявляються, окрім вимог про скасування оспорюваного рішення, запису в державному реєстрі прав, також вимоги про визнання недійсними правочинів, на підставі яких прийнято оспорюване рішення, здійснено оспорюваний запис. Отже, спір у цій справі не є публічно-правовим. Такий спір має приватноправовий характер. З огляду на суб'єктний склад сторін спору він має вирішуватися за правилами цивільного судочинства. Аналогічний висновок щодо застосування норм процесуального права у подібних відносинах викладений у постановках Великої Палати Верховного Суду, зокрема від 28 серпня 2018 року у справі №820/8219/15 (провадження №11-582апп18) та від 11 вересня 2018 року у справі №817/2398/15 (провадження №11-354апп18), і колегія суддів не вбачає підстав для відступу від такого висновку. Більше того, Велика Палата Верховного Суду у постанові від 4 вересня 2018 року у справі №823/2042/16 вказала, що такий критерій визначення юрисдикції спору як наявність порушень вимог чинного реєстраційного законодавства у діях державного реєстратора під час державної реєстрації прав не завжди є достатнім та ефективним, адже наявність цих порушень можна встановити лише при розгляді справи по суті, а не на момент звернення позивача з позовною заявою. Таким чином, судові рішення підлягають скасуванню у повному обсязі із закриттям провадження у даній справі.

Ще прикладом скасування судових рішень першої та апеляційної інстанцій є справа №817/237/18 Рудик М.С. звернувся до суду з позовом до управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Рівненської міської ради в якому визнати протиправними дії управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Рівненської міської ради щодо відмови у встановленні йому статусу особи з інвалідністю внаслідок війни та видачі посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни протиправним та зобов'язати відповідача встановити позивачу статус особи з інвалідністю внаслідок війни та видати посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 02 березня 2018 року, залишеним без змін постановою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 29 травня 2018 року, позовні вимоги Рудика М.С. було задоволено. Задовольняючи позовні вимоги суд першої інстанції, з яким погодився суд апеляційної інстанції, виходив з того, що позивач виконував роботи по ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС в 30-ти кілометровій зоні в рамках забезпечення заходів Цивільної оборони, а також став інвалідом внаслідок захворювань, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, а відтак відмова відповідача щодо встановлення позивачу статусу особи з інвалідністю внаслідок війни і видачі відповідного посвідчення є необґрунтованою та такою, що порушує його право на одержання вказаного статусу та пов'язаного з ним соціального захисту. Верховний Суд у постанові від 07 червня 2018 року у справі №377/797/17 висловив правову позицію стосовно того, що при вирішенні подібних спорів обставина щодо безпосередньої участі особи у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи саме в складі формувань Цивільної оборони є істотною, позаяк в протилежному випадку статус інваліда війни на підставі п.9 ч.2 ст.7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» поширюватиметься на всіх, хто належить до категорії осіб, які брали безпосередню участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС і її наслідків, і відповідно мають статус ліквідатора наслідків аварії на Чорнобильській АЕС згідно п.1 ч.1 ст.9 Закону України «Про статус і соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Судді

касаційної інстанції у своєму рішенні вказали, що посилання судів попередніх інстанцій на листи Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи №02-10047/271 та Міністерства праці та соціальної політики України від 8 листопада 2005 року є безпідставним, так як у них відсутні відомості щодо участі позивача у складі формувань Цивільної оборони. З огляду на наведене вище колегія суддів дійшла висновку про відсутності доказів, які б свідчили про залучення позивача до формувань Цивільної оборони для ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, у останнього немає достатніх підстав для набуття статусу інваліда війни з підстав, встановлених п.9 ч.2 ст.7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». З огляду на викладене, враховуючи те, що суди першої та апеляційної інстанцій повно встановили фактичні обставини справи, але неправильно застосували норми матеріального права, що призвело до ухвалення незаконних судових рішень, колегія суддів вважає, що рішення судів попередніх інстанцій слід скасувати та прийняти нову постанову, якою відмовити у задоволенні позовних вимог в повному обсязі.

Також прикладом є справа №817/700/18 за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "Прод Майстер" до Реєстратора Комунального підприємства "Реєстраційний центр" Висоцької сільської ради Дубровицького району Рівненської області Крохуна Валентина Івановича про визнання протиправними та скасування рішень. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду від 06 квітня 2018 року позов задоволено повністю. Рівненський окружний адміністративний суд рішенням від 06 квітня 2018 року, залишеним без змін постановою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 29 серпня 2018 року. Велика Палата Верховного Суду ухвалою від 21 січня 2019 року прийняла та призначила справу до касаційного розгляду. Заслухавши суддю-доповідача, перевіривши матеріали справи, наведені в касаційній скарзі та відзиві на неї доводи, Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку про наявність підстав для її задоволення з огляду на те, що вирішуючи справу по суті заявлених позовних вимог, суди попередніх інстанцій керувалися тим, що спір у цій справі є публічно-правовим і підлягає розгляду за правилами адміністративного судочинства. Велика Палата Верховного Суду вважає помилковими ці висновки судів попередніх інстанцій з огляду на таке. Оскільки позовні вимоги ТОВ «Прод майстер» заявлено на захист порушеного права власності на земельні ділянки, натомість на підставі оскаржуваних рішень суб`єкта владних повноважень у третьої особи виникло речове право, правомірність набуття якого оспорує позивач, то цей спір стосується приватноправових відносин і не підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, а з огляду на суб`єктний склад сторін має вирішуватися судами за правилами [ГПК України](#). Аналогічний висновок щодо застосування норм процесуального права у подібних відносинах викладений у постановках Великої Палати Верховного Суду від 12 вересня, 30 жовтня, 13 листопада, 11 грудня 2018 року та 13 лютого 2019 року у справах №806/1641/17, №809/973/14, №809/649/14, №809/874/14 та №815/1327/18 відповідно. Виникнення спірних правовідносин в даній справі обумовлено незгодою позивача з правомірністю набуття третьою особою у справі права власності на земельні ділянки, що стало підставою для оскарження реєстрації права власності на це майно. Предметом розгляду в цій справі є законність набуття права власності на нерухоме майно, що свідчить про приватноправовий, а не публічно-правовий характер спірних правовідносин. Оскільки суди першої та апеляційної інстанцій розглянули справу з порушенням правил юрисдикції адміністративних судів, Велика Палата

Верховного Суду дійшла висновку про скасування постановлених у справі судових рішень із закриттям провадження в адміністративній справі.

Висновки

Враховуючи викладене, основною причиною скасування та зміни постанов та ухвал Рівненського окружного адміністративного суду в 2019 році була неповнота у встановленні фактичних обставин справи, що привела до порушення судом норм процесуального права, що унеможливило встановлення фактичних обставин, які мають значення для правильного вирішення справи.

Аналіз якісних показників розгляду адміністративних справ суддями Рівненського окружного адміністративного суду, причин скасування, часткового скасування рішень показав, що судді під час розгляду справ по суті переважно правильно застосовують норми матеріального та процесуального права, повно встановлюють обставини справ та дають їм належну правову оцінку.

Разом з тим, з огляду на існування деяких помилок слід звернути увагу, що судді Рівненського окружного адміністративного суду дотримуються вимог процесуального закону, а також правової позиції Верховного Суду України при виборі правової норми, яка підлягає застосуванню до спірних правовідносин.

Результати проведеного узагальнення свідчать про неоднакову практику застосування судами першої, апеляційної та касаційної інстанцій при розгляді адміністративних справ окремих норм матеріального і процесуального права через відсутність єдності та стабільності судової практики при вирішенні спорів різних категорій.

Спирні питання, які виникають в практиці судів при розгляді справ, стосуються тлумачення норм матеріального права.

Певна кількість скасувань судових рішень відбулась з причин неправильного застосування норм, пов'язаних з юрисдикційною визначеністю спорів адміністративним судам.

Продовжувати практику обговорення на нарадах або зборах суддів причини скасування в апеляційному та касаційному порядку судових рішень.

Вважалось би за доцільне, у питаннях, які викликають складність у застосуванні певних норм права, а також у тих питаннях, де судова практика не є однаковою звертатися за наданням методичної допомоги до суду апеляційної чи касаційної інстанцій з метою врегулювання цих питань та створення єдиної судової практики.

Головний спеціаліст із узагальнення
Судової практики

Корнійчук О.В.